

Københavns Kommune

Kultur- og Fritidsudvalget

6. juni 2019

Vedrørende fortsat økonomisk støtte til Arbejdermuseet

Arbejdermuseet anmoder hermed Københavns Kommunes Kultur- og Fritidsudvalg om fortsat økonomisk støtte i perioden 2020-23. Arbejdermuseet ønsker at fortsætte de nuværende samarbejdsområder med Københavns Kommune. Derudover foreslår Arbejdermuseet en række nye aktiviteter til gavn for borger og besøgende i København.

Baggrund for nuværende samarbejde med Københavns Kommune

Arbejdermuseet er et statsanerkendt museum, der indsamler, bevarer og formidler historien brede befolkningslags levevilkår i byerne fra slutningen af 1800-tallet og frem til i dag. Museet beskæftiger sig derudover med arbejderbevægelsens udvikling og rolle i udviklingen af den danske velfærdsstat og arbejdsmarkedsmodel. Museet har et omfattende samarbejde med skoler og ungdomsuddannelser, der på det seneste også er blevet suppleret med tilbud til dagtilbud med fokus på sprogstimulering og læreprocesser, der gør brug af små børns møde med kulturelle udtrykformer. Derudover har museet gennem de seneste tilbudt forløb til sprogskoler, der anvender museet som ramme for introduktion til nutidige og historiske forhold på det danske arbejdsmarked.

Arbejdermuseet har i perioden 2016-19 modtaget et årligt tilskud på kr. 1 mio fra Københavns Kommunes Kultur- og Fritidsudvalg. Tilskuddet ydes iflg. samarbejdsaftale mellem Københavns Kommune og Arbejdermuseet for at museet kan:

- gennemføre minimum en udstilling og fem kortere formidlingsaktiviteter af kultur- og kunsthistorisk karakter med fokus på aspekter af den brede bybefolknings og arbejderbevægelsens historie
- udvikle museets rolle som kulturhistorisk mødested gennem bidrag til minimum tre københavnske festivaler på kulturområdet samt samarbejde med minimum tre netværk eller foreninger med stærk repræsentation af københavnske borgere
- tilbyde kulturelle oplevelser til udenlandske turister gennem formidlingsaktiviteter, der beskæftiger sig med udviklingen i hverdagslivet for de brede befolkningslag i byerne, især i København
- samarbejde med københavnske skoler om at udvikle museet som et autentisk læringsrum, der med relation til undervisningen i historie, samfundsfag og dansk kan engagere skoleelever på alle klassetrin i spørgsmål omkring fællesskaber og demokrati
- bidrage til udviklingen af København som attraktiv studieby gennem drift af læsesal med studiepladser samt forskningsvejledning.

Arbejdermuseet afrapporterer i sine årsberetninger omkring indfrielse af de enkelte målsætninger.

Arbejdermuseet har gennem tilskudsperioden oplevet stigende besøgstal og indtager nu en mere tydelig rolle i det københavnske museumslandskab. I 2018 havde Arbejdermuseet godt 111.000 besøgende, mod 99.000 i 2014. En stigende andel af de besøgende har en erhvervsfaglig eller kortere uddannelsesmæssig baggrund, og museet bidrager dermed til en demografisk set bred anvendelse af kulturtilbud. Halvdelen af museets besøgende kommer fra Region Hovedstaden, hvilket understreger en stærk lokal forankring og en status som det museum, som især københavnske børnefamilier selv går på. Fastholdelse af denne forankring skal i de kommende år gå hånd i hånd med et øget fokus på udenlandske turister, der ønsker at besøge mere lokale og særegne kulturoplevelser end de store institutioner i byen.

Samtidig oplever Arbejdermuseet en fortsat stigning i sin allerede omfattende undervisningsaktivitet til børn og unge. Flere end 25.000 børn og unge besøgte museet i undervisningssammenhæng i 2018, og i samme års generelt meget positive kvalitetsvurdering fra Slots- og Kulturstyrelsen blev museets arbejde på undervisningsområdet beskrevet som "forbilledligt". Gennem tætte samarbejder med københavnske skoler opbygget gennem mange år tilbyder museet helt særlige læringsoplevelser omkring emner, der er særligt tilpasset til skolernes undervisningsplaner, ligesom der gennem de seneste år også er satset på forløb for dagtilbud. Læring og dannelse er helt centralt for Arbejdermuseets formidling og er et område, som museet vil blive ved med at udvikle i samarbejde med Skoletjenesten og københavnske skoler.

Arbejdermuseet har et aktivt samarbejde med en række events og festivaler i København. Arbejdernes Forenings- og Forsamlingsbygning er en meget attraktiv ramme for debatter, koncerter, teater og andre aktiviteter, og bruges ofte i samarbejde med borgerdrevne netværk inden for kultur, kunst og håndværk. Arbejdermuseet har bidraget til Golden Days Festival, KBH Læser, Copenhagen Pride og Kulturnatten, og vil gerne i endnu højere grad indgå i aktiviteter af denne type. Huset bruges også i samarbejder med uddannelsesinstitutioner som NEXT og TEC, aktuelt ved at nyuddannede håndværkere præsenterer deres svendestykker i særudstillingen "Håndens Arbejde". Endelig har museet også samarbejdet med Igne:Oya – made in Tingbjerg, hvor kvinder med rødder fra forskellige dele af verden har etableret og drevet en række håndarbejdsværksteder på museet.

Samarbejdet med Københavns Kommune har været en vigtig forudsætning for opnåelsen af disse resultater gennem de seneste fire år. Arbejdermuseet håber derfor det vil være muligt at videre føre dette grundtilskud i perioden 2020-23.

Forslag til nye aktiviteter i 2020-23.

Arbejdermuseet ønsker i de kommende år at igangsætte en række nye aktiviteter. Disse aktiviteter bygger videre på den udvikling, som Arbejdermuseet med støtte fra Københavns Kommune har gennemført i de seneste år, og sigter alle mod at øge værdien af Arbejdermuseets aktiviteter for byen København og på at nå ud til endnu flere københavnere og besøgende i byen. Opgaverne kan

dog ikke rummes inden for Arbejdermuseets eksisterende driftsøkonomi. Derfor anmoder Arbejdermuseet om at Københavns Kommune i perioden 2020-23 øger sit årligt tilskud til museet.

1. Udarbejdelse af UNESCO Verdensarv-nominering

Arbejdermuseets bygning, Arbejdernes Forenings- og Forsamlingsbygning fra 1879, er den ældste arbejderforsamlingsbygning i Europa og den næstældste i verden. Bygningen er et usædvanlig velbevaret og autentisk vidnesbyrd om organiseringen af arbejderne i slutningen af 1800-tallets København. I 2018 blev bygningen på anmodning af Arbejdermuseet og med opbakning fra Københavns Kommune optaget på den danske UNESCO Verdensarv tentativliste. Optagelsen var en udløber af et internationalt projekt drevet af Arbejdermuseet, der peger på en række arbejderforsamlingsbygninger verden over som vidnesbyrd om arbejderbevægelsens rolle i organiseringen af arbejderne i industrialiseringens tidlige periode.

Næste skridt mod optagelse på selve Verdensarvlisten er udarbejdelse af en nominering, der på højt fagligt niveau beskriver de særlige historiske og arkitektoniske forhold, der giver bygningen dens helt særlige værdi som kulturarv. Arbejdermuseet vil i de kommende fire år udarbejde denne nominering af Arbejdernes Forenings- og Forsamlingsbygning i samarbejde med andre arbejderforsamlingsbygninger verden over med henblik på en transnational serienominering til UNESCO Verdensarv-listen. Gennemførelsen af nomineringen er et omfattende arbejde, ikke mindst på grund af sit internationale perspektiv.

En succesfuld nominering vil være af stor værdi for byen. Det vil give København sin første UNESCO Verdensarv-lokalitet, hvilket vil være et markant bidrag til byens kulturelle profil. Med bygningens idealer om demokrati, lighed og fællesskab vil nomineringen også støtte op nogle af de værdier, der både gør københavnere stolte af deres by og er med til at trække både turister og arbejdskraft til byen. Samtidig vil status som verdensarv give en helt særlig dimension til bygningens funktion som et levende mødested for sociale, kulturelle og ikke mindst uddannelsesmæssige aktiviteter. Der er dermed mulighed for at etablere en UNESCO Verdensarv-lokalitet, der i helt særlig grad får positiv betydning for lokalbefolkningen og bidrager til det nutidige arbejde med at skabe en endnu bedre fremtid for mennesker i København.

Arbejdermuseet anmoder Københavns Kommune om at yde økonomisk støtte på kr. 400.000 pr. år i perioden 2020-23 til udarbejdelsen af nominering.

2. "History to go" - undervisningstilbud til københavnske skolebørn

Arbejdermuseet er det fjerdemest benyttede museum i Danmark hvad angår undervisningstilbud til børn og unge. Denne position er opnået gennem en mangeårig satsning på at trække undervisningsperspektivet ind som centralt i museets møde med især unge brugere, herunder gennem en opbygning af et tæt samarbejde med en række københavnske skoler om udvikling af undervisningstilbud. Det har gjort Arbejdermuseet til et sted, hvor besøg skoleklasser er en fast del af hverdagen, hvilket vi er meget stolte af. Efterspørgslen efter forløb har været stigende gennem de seneste år, og faktisk har museet i perioder svært ved at imødekomme efterspørgslen fra skoler, der ønsker at besøge museets lokaler i Rømersgade. Samtidig er det også klart, at nogle skoler i den store kommune af rent geografiske årsager har lettere ved at benytte museets tilbud end andre.

Derfor vil Arbejdermuseet i de kommende år samarbejde med københavnske skoler om at udvikle undervisningstilbud, der kan supplere de fysiske besøg på Arbejdermuseet og på mere fleksible måder gøre Arbejdermuseets samlinger og tilbud til en ressource i undervisningen. Det vil ske dels gennem udvikling af digitale undervisningsressourcer. Digitale tilbud vil kunne danne selvstændigt grundlag for undervisning med relation til Arbejdermuseets emnefelt. Men de vil også kunne fungere som forberedelse eller efterbearbejdning af et besøg på selve museet eller som ressourcer for eleverne som en del af deres eksamen i fag som historie og samfundsfag.

Derudover vil museet udvikle undervisningsformater, som museets undervisere kan afvikle rundt på skolerne eller i byrummet, så mødet med Arbejdermuseet også kan ske andre steder end i Rømersgade. Museet oplever i stigende grad en interesse fra skolerne til museets byvandring, hvor eleverne kommer helt tæt på byens rum og opnår en langt stærkere forståelse for deres lokale område og den historie og kulturarv der har sat fysiske spor i byen. I de kommende år vil museet videreudvikle denne dimension af museets undervisningsaktiviteter med det formål at styrke københavnske børns og unges oplevelse af og indsigt i hvordan arbejde, fællesskaber og politisk engagement har formet deres egen by,

Arbejdermuseet anmoder Københavns Kommune om at støtte denne udviklingsopgave med kr. 300.000 om året i perioden 2020-23.

3. Nye udstillinger om Arbejdermuseets grundfortællinger

Arbejdermuseet permanente udstillinger tiltrækker et bredt publikum og lykkes med at skabe gode museumsoplevelser også for mennesker, der ellers ikke er vant til at gå på museum. Men flere af de permanente udstillinger har stået i mange år og gør ikke brug af de muligheder for inddragende og sanselige oplevelser, som museumsgængere i stigende grad efterspørger. En fornyelse af de permanente udstillinger er derfor en forudsætning for at Arbejdermuseet også i fremtiden vil kunne appellere til et bredt publikum. Arbejdermuseet ønsker derfor at gennemføre en omfattende fornyelse af tre udstillingsetager i bygningen i Rømersgade.

I denne proces er det afgørende at fastholde museets særlige karakter og atmosfære. Muligheden for at knytte bånd mellem udstillingerne og den enkelte besøgendes egen historie er meget vigtig for den inkluderende og engagerende formidlingsform, der kendetegner Arbejdermuseet. Samtidig er det vigtigt at et besøg på Arbejdermuseet også i fremtiden er en social oplevelse, som man får mest ud af hvis man deler den med familie, venner eller kolleger. Disse karakteristika vil kunne fastholde museet som et yndet udflugtsmål for københavnere og øge attraktionsværdien for tilrejsende turister og besøgende samtidig med at udstillingerne i deres emnevalg og formidlingsgreb i endnu højere grad knytter bånd mellem fortid, nutid og fremtid. På mange måder handler det om at gøre et godt museum endnu bedre.

Fornyelsen af de tre etager er økonomisk set meget omkostningsfuldt og forventes at kræve et budget på omkring 20 mio kr. Projektet vil derfor kræve samarbejde med en række private fonde for at kunne gennemføres. Imidlertid vil det være et vigtigt bidrag til fundraisingprocessen hvis museet kan pege på økonomisk opbakning fra København som museets hjemkommune. Arbejdermuseet anmoder derfor om at Københavns Kommune vil understøtte projektet med et tilskud på kr. 250.000 om året i perioden 2020-23.

4. Historien om det danske arbejdsmarked – et tilbud til nye borgere i København

København er en attraktiv by at arbejde og studere i for udlændinge. Men forholdene på det danske arbejdsmarked, og ikke mindst historien om hvordan det kom til at se sådan ud, er fremmed for de fleste, der flytter til byen fra udlandet. Kendskab til den historie, samt mødet med kulturinstitutioner i byen, kan medvirke til at udlændinge får en bedre hverdag i København og tilknytning til arbejdsmarkedet. Det vil Arbejdermuseet gerne bidrage til.

I samarbejde med Center for Internationalisering og Turisme vil Arbejdermuseet derfor udvikle tilbud til nye borgere i København, der ønsker at kende mere til den danske arbejdsmarkedsmodel og historien bag velfærdsstaten, og som kan have glæde af at møde andre mennesker i samme situation som dem selv i de stimulerende rammer, som en kulturinstitution tilbyder. Tilbudene vil blive kommunikeret til nye borgere gennem deres velkomstpakke til byen, og vil bygge videre på aktiviteter, der allerede afholdes af International House og Center for Internationalisering og Turisme.

Arbejdermuseet anmoder Københavns Kommune om økonomisk støtte på kr. 100.000 om året i perioden 2020-23 til denne aktivitet

Jeg håber at Kultur- og Fritidsudvalget vil se velvilligt på denne ansøgning om udvidelse af det eksisterende samarbejde med Arbejdermuseet, og jeg står naturligvis til rådighed for spørgsmål.

Med venlig hilsen

Søren Bak-Jensen

Direktør, Arbejdermuseet